

Lauderovy školy při ŽO v Praze

Gymnázium Or Chadaš

Konec šógunátu Tokugawa a reformy Meiji

Anna Karlíčková; III. G

2007/2008

Obsah:

1. Obsah	2
2. Úvod	3
3. Události období Edo	4
3.2. Otevření Japonska	4
4. Úpadek šógunátu	5
4.1. Čóšú a Sacuma	6
4.1.1. Úspěch Čóšú	7
4.2. Konec tokugawského šógunátu	7
5. Počátek vlády Meiji	8
6. Reformy Meiji	9
6.1. Vytvoření nové vlády	9
6.2. Územní reforma	9
6.3. Reforma armády	9
6.4. Zrušení feudálních privilegií	10
6.5. Právní reformy	10
6.6. Náboženské reformy	10
6.7. Reforma školství	11
7. Ústava	11
8. Závěr	13
9. Seznam literatury	14

2. Úvod

Toto téma jsem si vybrala, protože se o Japonsko, jeho kulturu, dějiny a podobné záležitosti už pár let zajímám. Tyto práce mi tak pomáhají lépe si zapamatovat to, co možná jednou budu potřebovat u přijímacích zkoušek na vysokou školu.

Cílem seminární práce je tak především mé vlastní ponaučení o jednom z nejdůležitějších období z celé japonské historie. V práci zmíním období Edo a pak se zaměřím hlavně na příčiny pádu šógunátu a následné reformy.

3. Události období Edo

Po zdoluhavých bojích se roku 1600 dostal k moci Iejasu Tokugawa, který také dokončil snahy svého předchůdce Tojotomi Hidejošiho a sjednotil zemi. Už dva roky (1605) po svém jmenování šógunem, postoupil Iejasu titul ve prospěch svého syna Hidetady, čímž dal najevo, že založil dynastii, ve které se titul šóguna bude dědit. Tato dynastie pak vydržela u moci dalších 250 let. Hlavním cílem Tokugawů bylo oslabení vojenské šlechty, a tak díky různým reformám tato vládnoucí vrstva pomalu chudla a naopak bohatlo měšťanstvo. Z rozhodnutí Tokugawů také přišel císař o všechnu pravomoc.¹

Zároveň neustále rostla nedůvěra vládců ke křesťanství, a tak bylo už od Iejasua velmi tvrdě potíráno. Ač nechtěli přijít o obchodní styky se zahraničím, odpor ke křesťanství byl silnější. Nakonec zbyla jen jedna obchodní stanice na umělém ostrově Dedžima, kde mohly přistávat pouze lodi holandské a čínské a Japonsko se tak ocitlo v absolutní izolaci – nikdo nesměl ani ven ani dovnitř.² Tato izolace přetrvala po dalších 250 let.

Na konci 18. století se u japonských břehů opět začaly objevovat západní lodě. Nicméně „prolomit“ neprostupné japonské hranice se povedlo až americkým lodím pod velením komodora Matthewa C. Perryho v roce 1853.

3.1. Otevření Japonska:

S Perryho nátlakem si šógunát nevěděl rady, a tak, poprvé po 250 letech, přizval k rozhodnutí i všechna knížata a některé vyšší úředníky. Tím byla zahájena diskuze, která skončila ztrátou politické prestiže šógunátu, ovšem žádný kloudný výsledek nepřinesla. Šlechta byla většinou proti cizincům (izolace byla brána jako velmi kladná věc, jako dědictví po předcích), ale ani tak nebyla jednotná. Šógunátu nakonec stejně nezbyvalo nic jiného, než na podmínky Američanů přistoupit. Jejich vyzbrojení a loďstvo bylo mnohonásobně lepší než japonské, a tak 31. března 1854 byla podepsána Kanagawská smlouva, jejímž obsahem bylo hlavně otevření dvou strategicky výhodných přístavů. Dalším bodem bylo povolení pobytu amerického konzula v Šimodě a záruka, že pokud Japonsko udělí nějaká privilegia jiné zemi, budou platit i pro Ameriku.³

¹ L. Boháčková; V. Winkelhöferová; Vějíř a meč; Panorama; Praha; 1987; str. 84–85

² L. Boháčková; V. Winkelhöferová; Vějíř a meč; Panorama; Praha; 1987; str. 86–87

³ E. O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str. 122–123

Po Americe uzavřely s Japonskem smlouvy i Velká Británie, Rusko a Nizozemsko. Nicméně západu to ještě nestačilo a Japonsko bylo nuceno otevírat se světu stále víc. Pod nátlakem západních velmocí Japonsko otevíralo další přístavy a povolilo usídlení cizích obchodníků v Edu a Ósace.⁴

Zabydlení cizinců nesou těžce hlavně samurajové, kteří o barbary ve své zemi nestojí. Konflikt je tak jen otázkou času a zanedlouho se také první střety objevují. Samurajové (většinou spíše róninové – samurajové bez pána) napadají obchodníky i jejich základny. Objevují se častěji i atentáty. Nejen na vyslance ze západu, ale i na Japonce, kteří s cizinci spolupracovali, a obětí atentátu se stal i Ii Naosuke, hlava rady seniorů. Naosuke se snažil před svou smrtí o navrácení politické prestiže šógunátu, která nezadržitelně upadala.⁵

4. Úpadek šógunátu

Díky velmi nízkým cenám zlata, nízkým clům, dovozu levného zboží, politickému neklidu a snaze o posílení obrany se zvyšovala inflace a neklid obyvatelstva. Tím také upadala autorita šógunátu a tím pádem i vazalská morálka. Japonsko se opět drolilo na malá knížectví, která volně navazovala spojenectví, a samurajové si dělali a říkali co chtěli. Velmi často dobrovolně odcházeli ze služby a stávali se róniny, aby tak měli volné ruce pro protišógunátní akce. Příliv cizinců způsoboval silné společenské otřesy, ze kterých následně vyplynula i touha po novém politickém systému.⁶

Jak politický vliv šógunátu klesal, důležitost císařského dvora stoupala a císařský souhlas se stával stále důležitějším. Zároveň sílí opozice šógunátu a stále častěji se objevuje heslo Sonnó džói – Ctěte císaře, vyžeňte barbary. Šógunát se tak ocitá v pasti. Je totiž donucen slíbit, že cizince ze země vyžene, ale zároveň je západem stále tlačěn k dalšímu uvolňování obchodu.⁷

V tomto období (kolem roku 1860) se výrazně prosazují hlavně dvě knížectví – umírněnější Sacuma na jihu Kjúšú a extremistické Čóšú na západě Honšú. Obě knížectví jsou pro restauraci císařské moci, ovšem Sacuma je realističtější a chce pouze spolupráci šóguna a císaře. Čóšú touží po úplném zrušení šógunátu a vyhnání barbarů.⁸

⁴ E. O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str. 124

⁵ T. Sakamoto; Japanese history; The international society for educational information; Tokyo; 1992; str. 84–85

⁶ E. O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.129

⁷ E. O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.129

⁸ T. Sakamoto; Japanese history; The international society for educational information; Tokyo; 1992; str.85

4.1. Čóšú a Sacuma

Tato dvě knížectví se mohla prosadit hlavně díky tomu, že již od roku 1830 (Čóšú začalo až roku 1838) prozíravě prováděla reformy, které je teď uchránily před finanční krizí, kterou procházela ostatní knížectví. Díky svým finančním rezervám mohly velmi dobře financovat své armády a dokonce nakoupit západní zbraně, které byly pochopitelně kvalitnější a modernější než zbraně japonské.⁹

Obě knížectví se snažila o propojení šógunátu s dvorem, a tak nejdříve Čóšú a po něm i Sacuma předloží návrh na expanzi do zahraničí s cílem dosáhnout právě jednoty těchto dvou center politické moci. Uspěje však pouze návrh předložený roku 1862 Sacumským knížectvím, a Sacuma je od dvora pověřena nastolením pořádku v Kjótu a jeho očištění od extrémistických róninů. Zatímco Sacuma získávala na důležitosti, Čóšú stále stupňovalo svoji protišógunátní orientaci.¹⁰ To se samozřejmě hodilo dvoru, a tak bylo Čóšú dvorem podporováno. Začalo se podílet na sestavování vlády v Kjótu a vytvářet malé, dobře vycvičené úderné oddíly. Čóšúským samurajům se nakonec podařilo přesvědčit dvůr, aby pozval na jaře roku 1863 šóguna do Kjóta, kde ho následně donutil dát slib, že 25. června 1863 budou barbaři vyhnáni ze země. To šógunát nemohl splnit – nehledě na to, že mu bylo dáno pouhých dvacet dní.¹¹

Tak se stalo, že šógunátní jednotky na místo nedorazily a oddíly Čóšú sami zaútočily na západní loď. Ty měly pochopitelně daleko lepší vyzbrojení a už za čtyři dny byly čóšúské pevnosti a lodi v troskách. Následně byly jednotky Čóšú vyhnány z Kjóta. Ovšem ani tehdy se Čóšú nepoučilo – pevnosti byly postaveny znovu a Čóšú opět zaútočilo na západní loď. I přes všechny snahy nakonec Čóšú stejně prohrálo a šógunát byl nucen zaplatit západu pokutu ve výši tři milionů amerických dolarů.¹²

Podobný proces zažilo i knížectví Sacuma, které se zapletlo se západem potom, co místní samurajové zavraždili britského obchodníka. Podstatná část hlavního města – Kagošimy – byla srovnána se zemí a Sacuma, stejně jako Čóšú, došla k názoru, že bez modernizace armády se daleko nedostane.¹³

⁹ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.129

¹⁰ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.130-131

¹¹ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.132

¹² O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.133

¹³ R. Storry; A history of modern Japan; Penguin books; Harmondsworth; 1982; str.98

4.1.1. Úspěch Čóšú

I přes všechny neúspěchy se Čóšú nevzdávalo. V srpnu 1864 se pokusilo znovu získat Kjóto. To donutilo šógunát rázně zakročit – poslal armádu o síle 150 000 mužů, aby donutil Čóšú ke kapitulaci. To kapitulaci i její poměrně mírné podmínky přijalo, avšak než byla vůbec vyhlášena, vzbouřili se někteří radikální vůdci. Ti se odmítli vzdát palných zbraní a odmítli rozpustit své jednotky. Tím se v knížectví rozpoutala občanská válka, která vyvrcholila 12. března 1865, kdy radikálové obsadili hlavní město Čóšú.¹⁴ Pozoruhodné na jejich armádě bylo hlavně to, že již nebojovali pouze příslušníci vrstvy k tomu určené, ale i sedláci a jiné sociální vrstvy, a vojáci byli oděni i vycvičeni po západním způsobu. Tyto jednotky se nazývali kiheitai, přeloženo jako „nepravidelné jednotky“. Použití rolníků v armádě bylo tehdy absolutně průlomové.¹⁵

Ostatně průlomový byl celý tento konflikt. Poprvé v dějinách se smíšené jednotky pod vedením nižších samurajů beztretně postavily své vládě a dokonce porazily její organizované, aristokratické oddíly. Toto vítězství také anulovalo výsledky šógunátní výpravy. Šógunát proto opět zavedl systém střídavé služby v plném rozsahu (každý kníže byl i se svou rodinou každý druhý rok v Edu u šóguna – poslední roky byla tato povinnost zkrácena na pouhých sto dní za každé tři roky), ale to se absolutně minulo účinkem – knížata rozkazu jednoduše neuposlechla. Nezbyvalo tedy nic jiného, než opět použít proti Čóšú sílu. Tentokrát však nebyla přesila tak silná, některá knížectví odmítla šógunovi poskytnout své jednotky a Čóšú bylo jednotnější, lépe vyzbrojené a vycvičené. Už v říjnu roku 1866 musel šógunát žádat o mír.¹⁶

4.2. Konec tokugawského šógunátu

Po vítězství Čóšú už se konec šógunátu stal jen otázkou času. Navíc Čóšú začalo přejímat realističtější pohled na cizince, a tím tak mizely i neshody se Sacumou. Díky společným názorům, společným cílům a dvěma róninům, kteří vše zprostředkovali, mohli vůdci obou knížectví – Saigó a Ókubo ze Sacumy a Kido z Čóšú – uzavřít v Kjótu 7. března 1866 tajnou smlouvu o spolupráci.¹⁷

¹⁴ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.134

¹⁵ R. Storry; A history of modern Japan; Penguin books; Harmondsworth; 1982; str.97

¹⁶ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.134

¹⁷ T. Sakamoto; Japanese history; The international society for educational information; Tokyo; 1992; str.85

Roku 1867 nastupuje do úřadu šóguna Keiki Tokugawa a snaží se prosadit reformy, kterými by snad mohl ještě něco zachránit. Tento plán bohužel ztroskotat na nezájmu knížat. Když mu potom kníže z Tosy navrhl, aby předal moc zpět do rukou císaře, přijal to v domnění, že předejde radikalizaci protišógunátních hnutí. 8. listopadu 1867 se vzdal moci a zároveň rezignoval. Netušil ovšem, že jeho protivníci již získali od mladého císaře Meiji pověření k boji proti němu.¹⁸

Na základě tohoto pověření obsadily 3. ledna 1868 jednotky Sacumy, Čošú a dalších šesti knížectví císařský palác v Kjótu a vyhlásily restauraci císařské moci (ósei fukko). Keiki i se svými lidmi opustil město a odjel do Ósaky. Byl ochoten vzdát se moci, ale jeho lidé to odmítli, a tak šógunátní jednotky opět bojovaly, s nadějí, že nepříznivou situaci ještě zvrátí. To se ovšem nepovedlo, a když v květnu 1869 padla u jižního pobřeží Hokkaidó, v Hakodate, poslední tokugawská flotila, nebyl už nikdo, kdo by šógunát bránil.¹⁹

5. Počátek vlády Meiji

Svržení šóguna sice nebylo tak složité, ale císař ani dvůr na praktické převzetí moci pochopitelně nebyl připraven. Navíc hned na počátku roku 1867 zemřel císař Kómei a na jeho místo nastoupil jeho čtrnáctiletý syn Mucuhito (znám spíše jako císař Meiji). I pro své mládí měl císař stále spíše symbolickou funkci. Skutečně vládli nižší samurajové (zaštiťující se jmény císaře a knížat) jejichž zásluhou změny proběhly – Kido, Ókubo, Saigó, Iwakura a Itó. Protože ne všechna knížectví s nimi souhlasila, museli všechna rozhodnutí a změny provádět císařovým jménem.²⁰

Bylo jim jasné, že cizince už nevyženou, takže jestli se chtějí zbavit nevýhodných smluv, které uzavřeli za posledních patnáct let, musí se západu vyrovnat. To však potřebovalo centralizovat a zmodernizovat vládu a provést ekonomické a sociální reformy.

¹⁸ R. Storry; A history of modern Japan; Penguin books; Harmondsworth; 1982; str.101

¹⁹ R. Storry; A history of modern Japan; Penguin books; Harmondsworth; 1982; str.102

²⁰ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.136-137

6. Reformy

6.1. Vytvoření nové vlády

Dvůr po šógunátu zdědil politické problémy, finanční krizi a nefunkční vládní orgány. Jako první tak bylo nutné vytvořit novou vládu. Hned první den převzetí moci císařem byly vytvořeny tři instituce, ze kterých v červnu 1868 vznikla nová vláda. Takzvaný Dadžókan, neboli Státní rada. V ní byla oddělena výkonná a zákonodárná moc. Už po roce proběhla další reorganizace, kdy bylo v rámci Státní rady vytvořeno šest ministerstev a celé radě byla nadřazena Rada šintoistického kultu. Konečnou podobu získala Státní rada v září 1871. V jejím rámci byla oddělena moc výkonná, zákonodárná a soudní a Rada šintoistického kultu byla na stejné úrovni jako ostatní ministerstva.²¹

Hlavním městem se stalo opět Edo, které bylo při této příležitosti přejmenováno na Tókjó (východní hlavní město).²²

6.2. Územní reforma

Samotná reforma vlády k centralizaci pochopitelně nestačila. Reformátoři museli sjednotit oficiálně i území. K tomu jim dopomohla spřátelená knížata, která roku 1869 vrátila svá léna do rukou císaře, zbytku to bylo později toho roku nařízeno. Toto navrácení registrů bylo spíše symbolickým aktem – knížata byla na svých územích obratem jmenována guvernéry.

Toto bylo dokončeno 29. srpna 1871, kdy byla léna oficiálně zrušena a území bylo přetransformováno do tří městských jednotek fu a 72 prefektur ken (roku 1889 se jejich počet snížil na 45, což vydrželo dodnes).²³

6.3. Reforma armády

Vládě bylo jasné, že k udržení moci a zároveň k obraně před západem nutně potřebují schopnou armádu. Teď veškerá vojska náležela ke knížectvím. Proto byla roku 1871 založena Císařská armáda, jejíž hlavní část byla tvořena sacumskými a čošúskými jednotkami. Tato

²¹ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.138-139

²² T. Sakamoto; Japanese history; The international society for educational information; Tokyo; 1992; str.86

²³ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.140

armáda byla cvičena podle francouzského modelu. Roku 1872 byla zavedena branná povinnost. Každý muž měl povinnost strávit tři roky v aktivní službě a čtyři roky v záloze.

Díky rozvoji armády se začaly rozvíjet i technologie pro které měla armáda využití – telegrafní síť, telefony a železnice.²⁴

6.4. Zrušení feudálních privilegií

Již roku 1869 byl zrušen zákaz výběru libovolného povolání a o rok později bylo i prostým lidem povoleno vybrat si příjmení. Nakonec byly zrovnoprávněny všechny skupiny obyvatelstva a samurajové tak přišli o všechny výhody sociální i ekonomické (přestal jim být vyplácen důchod). Nejhorší ránou ovšem byl zákaz nošení mečů, který vešel v platnost roku 1876. Většina samurajů se nebyla schopna nové situaci přizpůsobit a upadla do bídy. Tato opatření se jim samozřejmě nelíbila, a tak se už od roku 1870 objevovaly první nepokoje. Tyto bouře se stále stupňovaly až vyvrcholily roku 1877 v Sacumě. Zde se sešlo vojsko o síle 40 000 mužů, proti kterým muselo Tokio vyslat téměř celou svou armádu i loďstvo a policejní složky. Porážkou vzbouřených samurajů ukončila vláda protesty a mohla se konečně plně věnovat modernizaci.²⁵

6.5. Právní reformy

Do právních reforem se Japonsko pustilo hlavně proto, aby bylo konečně respektováno západem, a aby se mu vyrovnalo. Toto byla poslední věc, která zbývala pro zrušení zbytku nerovnoprávných smluv.

Soudní procesy začaly probíhat podle západního vzoru a bylo zakázáno mučení. Právní reformy probíhaly asi nejpomaleji a nejsložitěji a nový, kompletní občanský zákoník vešel v platnost až v roce 1896.²⁶

6.6. Náboženské reformy

Ač se japonská vláda snažila co nejvíce přiblížit západu, křesťanství stále nevěřila. Jeho zákaz byl proto zrušen až roku 1873. Misionáři samozřejmě pronikali do země už od jejího otevření.

²⁴ www.thecorner.org/hist/essays/japan/meiji-reforms.htm

²⁵ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.145

²⁶ www.thecorner.org/hist/essays/japan/meiji-reforms.htm

Jedním z nejvýznamnějších byl dr. James C. Hepburn, který sestavil první anglicko – japonský slovník a určil pravidla pro přepisování japonštiny do angličtiny, který se používá dodnes. I přes veškerou snahu západních misionářů se křesťanství nikdy v Japonsku příliš neuchytilo ani po zrušení jeho zákazu. I tak bylo velmi důležitým prvkem, napomáhajícím k lepšímu spojení se západem.²⁷

6.7. Reforma školství

Vládě bylo jasné, že bez vzdělání se modernizace národa nemůže povést, a roku 1871 založila ministerstvo školství. Vzdělávání mělo v Japonsku tradici již od Tokugawů, proto stačilo školy pouze přetvořit podle západního vzoru. Vláda vyhlásila povinnou školní docházku (její délka se postupně prodlužovala) a hojně přibývalo soukromých škol středních i vysokých, velmi často křesťanských. Důležité byly střední školy pro dívky, které vznikaly právě pod vedením křesťanských misíí.

Na začátku 20. století byla povinná alespoň šestiletá základní škola, potom byly zavedeny školy pro dívky z lepších rodin, školy pro chlapce, kteří mířili na universitu, a školy pro chlapce s odborným zaměřením. Univerzita byla tříletá, pouze lékařství se studovalo čtyři roky.²⁸

7. Ústava

Všechny tyto reformy potřebovaly upevnit a vláda si tohoto faktu byla velmi dobře vědoma. Zároveň vytvořením ústavy a parlamentu by se země už dokonale přiblížila západním mocnostem. Ovšem vytvoření ústavy nebylo jednoduchou záležitostí. Díky hádkám a neshodám se vláda začala štěpit a vznikaly politické strany a hnutí. Vydání ústavy bylo tedy odsunuto. V dalších letech se však o ústavě stále diskutovalo a ústava byla nakonec vytvořena. Dne 11. února 1889 byla oficiálně vydána Císařská ústava Velkého Japonska, známá jako Ústava Meiji.²⁹

Byl vytvořen dvoukomorový parlament, Horní sněmovnu tvořili zástupci vyšší i nižší šlechty a několik osob, které jmenoval sám císař. Dolní sněmovna byla tvořena volenými

²⁷ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.159-161

²⁸ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.165-167

²⁹ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str.167-168, 176

zástupci lidu, což byli muži, kteří odvedli na daních ročně minimálně 15 jenů. Parlament však rozhodoval pouze o výši rozpočtu a souvisejících zákonech.

Obsahem ústavy pak bylo zajištění občanských práv, jako právo na svobodu slova, vyznání, právo na majetek a podobně. Ústava byla lidu prezentována jako císařův dar – proto se také velmi věnovala právům císaře. Císař je „posvátný a nedotknutelný“, je vrchním velitelem armády a námořnictva a v jeho rukou byla výkonná a zákonodárná moc. Zároveň má právo iniciovat změny ústavy.³⁰

Přestože tato ústava byla prvním a velmi výrazným krokem Japonska k větší demokracii, byla také stále kritizována západem, paradoxně právě pro nízký obsah demokratických prvků. Ovšem těžko by se dalo předpokládat, že společnost, která je po staletí striktně feudální a kastovní, by se z ničeho nic stala zemí dokonale demokratickou.³¹

³⁰ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str. 176-177

³¹ O. Reischauer; A. M. Craig; Dějiny Japonska; Lidové noviny; Praha; 2006; str. 177-178

8. Závěr

V patnáctém století bylo Japonsko sjednoceno díky snaze tří vojevůdců – Ody Nobunagy, Tojotomi Hidejošiho a Iejasu Tokugawy. Poslední jmenovaný pak založil dynastii, která úřad šóguna držela celých 265 let.

Tokugawský šógunát se začal hroutit s příjezdem komodora Perryho roku 1853. Amerika a ostatní západní mocnosti začaly požadovat stále větší otevírání země a uvolňování obchodu, což se stalo trnem v oku téměř celé zemi. Šógunát byl nucen západu ustupovat stále víc, což vyvolalo nepokoje mezi všemi vrstvami obyvatelstva. Politická prestiž šóguna upadala a do popředí se dostává opět císařský dvůr. Čím dál častěji se objevují útoky samurajů na cizince.

Kolem roku 1860 se výrazně zviditelňují dvě knížectví – Sacuma a Čošú. Ty jsou největšími oponenty šógunátu a těm se nakonec po menších těžkostech povede vrátit moc císařskému dvoru a zničit šógunát. Představitelé těchto knížectví se také chopí moci (vládnou císařovým jménem) a pustí se do reform.

Aby se co nejvíce vyrovnali západním zemím, musí centralizovat a zmodernizovat vládu, provést reformy armády, školství, právní i náboženské a v neposlední řadě také vytvořit ústavu a parlament. Ve většině těchto reform se vláda řídila západním vzorem.

9. Seznam literatury

- Boháčková, L.; Winkelhöferová, V.; Vějíř a meč; Panorama; 1987
- Caiger, J. G.; Mason, R. H. P.; Dějiny Japonska; Fighters publications; 2007
- Craig, A. M.; Reischauer, E. O.; Dějiny Japonska; Lidové noviny; 2006
- Nish, I.; A short history of Japan; Faber and Faber; 1968
- Sakamoto, T.; Japanese history; The international society for educational information; 1992
- Story, R.; A history of modern Japan; Penguin books; 1982
- <http://www.thecorner.org>
- <http://wgordon.web.wesleyan.edu>